No. 2021 Zaterdag 7 October 1922. 39ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Een dispuut-avond.

Bij advertentie waren de leden van Groep Antillen van het A. N. V. de vorige week Vrijdagavond 29 September weer opgeroepen ter Buitengewone Vergadering. Die advertentie was onderteekend *niet* door Voorzitter of Secretaris, maar door: *„De rest van het Groepsbestuur"*. En in een N. B. was er nog aan toegevoegd: „Zij, die nog eenig belang stellen in de Groep alhier, worden verzocht de Vergadering te willen bijwonen."

Als punten van behandeling waren aangekondigd: 1o. Verklezing van vier bestuursleden. 2o. Uitvoering van het gecostumeerd bal. 3. Rondvraag.

Van het bestuur zaten natuurlijk alléén de Heeren DNE. EIJBERS en J. H. PERRET GENTIL op het podium.

Dat was de overgebleven „rest van het Groepsbestuur."

Dné. Eijbers vroeg machtiging dezen avond als Voorzitter te mogen fungeeren, waartegen niemand het minste bezwaar had in te brengen.

De Voorzitter zette nu als zijn meening uiteen, dat het oude Bestuur oorspronkelijk bestaande uit 9 leden, van lieverlede gedaald tot 6, sinds de laatste Alg. Verg. geslonken was tot 2 leden. Reden waarom hij het noodzakelijk achtte, dit weer zoo spoedig mogelijk aan te vullen tot minstens 6 leden. Hij stelde voor om op dezen avond de candidaten er voor te vinden en definitief te verkiezen, opdat het Bestuur haar werkzaamheden kan voortzetten.

Met dit voorstel had de Voorzitter geheel buiten den waard gerekend, in den persoon van den Heer MENKMAN, den pas afgetreden Secretaris van het Bestuur, die zich mede onder de aanwezige leden bevond, en die blijkbaar gekomen was om een oogje in het zeil te houden uit vrees dat hier dezen avond met de Statuten een beetje de hand zou worden gelicht.

Deze Spreker had verschillende bezwaren. Vooreerst tegen de onderteekening van de advertentie: *„De Rest van het Groepsbestuur"*. Die 2 overgebleven leden vormden nu het wettig Groepsbestuur in zijn geheel, totdat er *wettelijk* in voorzien zou zijn. Die aanvulling dus van het Bestuur moet dus wettelijk plaats vinden. Wat de wnd. Voorzitter zich van avond voorstelt te doen, heeft alle kans overbodig werk te worden, omdat het als ongeldig en tegen de Statuten door het Hoofdbestuur zeker nietig zal verklaard worden. Volgens de Statuten, die nog van kracht zijn, moeten eerst de namen van candidaten ingeleverd worden. Geschiedt dit niet door de leden, dan kan het Bestuur zelf ze voorstellen. Tot nu toe zijn de leden daartoe *niet* in de gelegenheid gesteld, zooals art. 11, 13 en 14 dat voorschrijft. Nu is er wel een wijziging in de Statuten voorgesteld, wat de *verkiezing* der candidaten betreft, om deze te doen plaats vinden op de Alg. Verg. zelf, maar in de wijze van candidaatstelling is niets veranderd en bovendien is de goedkeuring van dit gewijzigde artikel door het Hoofdbestuur nog niet aangekomen. Om deze reden raadt Spreker af uit te voeren, wat de Voorzitter heeft voorgesteld.

Eigenlijk kon niemand iets tegen deze zeer juiste opmerkingen inbrengen. Alleen vreesde de Voorz. dat het onvoltallig bestuur haar werkzaamheden niet zou kunnen voortzetten, doch de vorige spreker loste ook dit bezwaar op met te zeggen, dat de *gewone loopende zaken* altijd slechts door 2 of 3 personen worden afgewikkeld, nl. door Voorz. en Secretaris (en Penningmeester) die het Dagelijksch Bestuur vormen. Doch de Voorz. had meer speciaal het oog op punt 2o. de voorbereiding voor het gecostumeerde bal in October te houden, waarvoor toch een meer voltallig bestuur beter is.

Te voren nog had de Heer MENKMAN er den Voorzitter opmerkzaam op gemaakt, dat hij de Vergadering begonnen was zonder eerst de Notulen van de vorige Vergadering voor te lezen, waarop Majoor van Roggen voorstelde, het dan maar in eens heelemaal goed te doen door ze van de **twee** laatste Verg. voor te lezen, daar dit de vorige week ook verzuimd was.

Dit had tevens nog zijn goede zijde, omdat het weer eenige nieuwe gezichtspunten opleverde en een paar aanvullingen en verbeteringen in deze notulen konden worden aangebracht en goedgekeurd.

Na eenige discussie werd overeengekomen de verkiezing van de nieuwe Bestuursleden te doen plaats hebben in December, omdat bij invoering van de *nieuwe* Statuten toch weer het Bestuur in zijn geheel moet aftreden.

Hierna verkreeg Dr. Möller het woord, en stelde een vraag, die echter als op 't oogenblik niet volgens de Agenda, voorloopig werd afgewimpeld en uitgesteld tot de *Rondvraag*.

Uit de langdurige discussies omtrent No. 2 van de agenda kunnen wij alleen het volgende naar voren brengen. Allereerst bleek dat dit punt, op de Vergadering van 19 Juni voorgesteld, reeds gedeeltelijk tot uitvoering was gekomen. Sommige families waren reeds met de voorbereiding begonnen, hadden reeds kostuums besteld. Anderen hadden in plaats van een gekostumeerd liever een *gemaskerd* bal gezien, omdat zooals een der aanwezigen dit toelichtte, verschillende personen er zeker terecht bezwaar tegen maken, om als ze toch voor dwaas en gek moeten spelen, waarop het op een *gekostumeerd* bal toch eigenlijk neerkomt, dit dan liefst *gemaskerd*, dus *incognito* zouden willen doen.

Uit het relaas van luitenant de Vries, die als commissaris van voorbereiding zijn bevindingen rapporteerde, bleek verder, dat mede ten gevolge van allerlei misverstand en uit vrees voor weinig animo en mogelijk fiasco men van het plan had afgezien.

Doch een onderdeel van dien feestavond: een speciaal nummer van *gekostumeerde kinderen* was reeds in te vèr gevorderd stadium van voorbereiding, zoodat om groote teleurstelling van ouders en kinderen te voorkomen en ook om de reeds gemaakte onkosten, men alles in het werk moest stellen om dit punt in ieder geval te laten doorgaan.

Uit de briefwisselinge van de dames Anny Scholtens en van Emden bleek, dat het geheele program hiervoor klaar, alle kostuums in teekening aanwezig, en van de 30 kostuums en reeds **27** geheel gereed waren, en dat ofschoon beide dames zich niet verder met de leiding wilden belasten, zij nochtans bereid waren alle gewenschte aanwijzigingen en inlichtingen en hulp te verleenen.

Na veel over en weer praten verklaarden de dames Mevr. MOLLER en Mevr. EYBERS, mede ter vergadering aanwezig, de voorbereiding van dit punt op zich te nemen in overleg met bovengenoemde dames, zoo noodig door nog andere dames of heeren in hun Commissie op te nemen.

Die feestavond, waarschijnlijk in December te houden, zou dan verder hetzij door zangnummers of een lezing of op andere geschikte wijze worden aangevuld.

Als nu verkreeg Dr. Möller het woord en verklaarde zich gerechtigd, na alles wat er op vorige avonden gebeurd was en hij weer dezen avond gehoord had, tot het stellen van de vraag: „Wat is toch eigenlijk het doel van het Alg. Nederl. Verbond?"

Verschillende sprekers antwoordden hierop onmiddelijk, dat de Statuten van het Verbond en van de Groep-Antillen dit duidelijk zeggen, waarop de Voorzitter het bewuste art. 2 voorlas. Doch Dr. Möller gaf zich zoo gauw niet gewonnen en vroeg: Wat heeft het Verbond dan gedaan om aan die Statuten te voldoen? Wij hebben vroeger gezien, dat door Paul de Groot hier wat *Fransche* liedjes zijn gezongen en van avond dat er een gekostumeerd of gemaskerd bal in mekaar gezet is. Moet dan door zulke middelen het doel van het Verbond worden nagestreefd? Heet dat dan behartiging onzer stambelangen?

Aan het dispuut, wat hierop volgde, werd door verschillende personen deelgenomen: door den Voorzitter, Majoor van Roggen, de Heeren Menkman, de Vries, Pater Euwens enz. Het antwoord aan Dr. Möller kwam hierop neer, dat een gemaskerd bal, zeker niet het eerste middel is om tot dit doel geraken. Maar nu men door ondervinding weet, dat door een bal hier op Curaçao de menschen nog het meest aangetrokken worden, neemt men eenvoudig dit middel te baat in hoofdzaak om de leden van het Verbond bij elkaar te brengen. Zulke avonden worden dan tevens benut voor de Alg. Verg., door het Bestuur wordt verslag uitgebracht, een spreker houdt een voordracht, er worden eenige zangnummers uitgevoerd. enz.

Dat zijn toch allemaal middelen, die tot het beoogde doel kunnen leiden.

Het bal vormt gewoonlijk alleen het slot van zoo'n avond.

Bovendien zijn er vroeger toch zeker heel leerzame avonden geweest. Wij hebben hier vroeger gehad Karel Muller en Albert Vogel beiden groote voordracht-kunstenaars, die volle zalen getrokken hebben. Er zijn vroeger heel mooie lezingen gehouden.

Het is natuurlijk dikwijls zeer moeielijk hier een bekwaam spreker te krijgen met een aantrekkelijk onderwerp.

Dr. Möller gaf dit zoo grif niet toe, noemde als voorbeeld majoor van Roggen, de man die uit eigen aanschouwing Indië kende om daarover een interessante lezing te houden met lichtbeelden, bv. Pater Euwens met iets over de geschiedenis onzer eigen kolonie, de Heer Menkman over Scheepvaart en zooveel anderen, die best kunnen, als er maar naar gezocht wordt.

Uit dit alles bleek tegelijk dat Dr. Möller, niettegenstaande zijn kritiek, zeer veel voelt voor den bloei van het Verbond en dus eigenlijk een der eerst aangewezen personen is om in het nieuwe Bestuur zitting te nemen, waarop dan ook bij herhaling bij hem werd aangedrongen. Dr. Möller verweerde zich wel, dat men daardoor van de zakelijke kwestie een *persoonlijke* maakte. Maar dat was natuurlijk een abuis.

Wij hebben de vaste overtuiging dat Dr. Möller er wel voor te vinden zal zijn en dat hij zeker met vuur en warmte voor den bloei van het Verbond en de strikte observantie van de Statuten en voor onze stambelangen zal strijden.

Hij heeft bovendien dezen en vorige avonden genoeg bewijzen geleverd een uitstekend spreker te zijn, die ook wel een of andere lievelingsstof grondig en interessant zal weten te behandelen.

Dr. Möller is, zooals terecht door een der sprekers werd opgemerkt, voor ongeveer twee jaar geleden juist de persoon geweest, die aan Mevr. van Breemen-Kruijt lof en hulde bracht voor daar uitgewerkte voorstellen om beter het doel om het verbond te behartigen en weer nieuw leven en bloei in de Groep te brengen.

Bijwijlen dreigde de discussie wel ietwat heftig te worden, vooral wanneer deze op het doornig zijpad der kritiek afdwaalde, wat gelukkig bijtijds voorkomen worden.

Ofschoon de *Rondvraag* eigenlijk niet tot bepaalde conclusies leidde, en evenmin voor de toekomst een afgebakend werkprogram uitstippelde, was deze discussie, hoewel over het algemeen wat vraag en in het honderd loopend, toch ook leerzaam.

Wij kregen alt ans dit nieuwe gezichtspunt, dat er toch zeer veel leden zijn, die nog veel voelen voor het Verbond en niets liever zouden willen, dan dat de Groep hier tot een werkzaam, vruchtbaar en bloeiend leven komt.

Ook zoo'n dispuutavond als deze, mits dan over een bepaald onderwerp, door een bekwaam spreker ingeleid, met debat, zou zeker een heel gezelligen avond vullen en leerzaam tevens kunnen zijn.

Indien in de toekomst, zoo mogelijk binnenkort, zoo'n avond wordt op touw gezet, durven wij de verwachting koesteren dat het Bestuur er succes mede zal beleven.

De Electrische Centrale op Bonaire.

Voor eenige weken geleden stond er een klein berichtje in ons blad over een electrische lichtinstallatie te Kralendijk op Bonaire.

Wij konden onze oogen nauwelijks gelooven en togen daarom op nadere informaties uit. En wat wij vernomen hebben, deelen wij hier mede.

Het is werkelijk interessant en leerzaam tevens.

Bonaire heeft in den Heer Beaujon een Gezaghebber gekregen, zooals er jammer genoeg in onze kolonie geen tweede gevonden wordt. Het is iemand van alle markten thuis. Het is een *self-made* man, iemand die door aanleg en studie en liefhebberij zich op de hoogte gesteld van en bekwaamd heeft in tal van vakken. En wat hij doet en tot stand brengt, mag gezien worden.

Op zijn initiatief is de Playa van Bonaire een eigen electrische centrale rijk geworden. Het kapitaal, f 7500, voor deze installatie noodig, is voor het grootste gedeelte door de bewoners van de Playa zelf in den vorm van aandeelen, bijeengebracht. Doch de man, die dat tot stand bracht, de eenige feitelijk, die vakkennis bezat en als deskundige kon optreden, was de Gezaghebber. Het monteeren van motor en dynamo, het plaatsen van de masten, het spannen van het dradennet, de aanleg van de geleidingen in de huizen met het aanbrengen van uit- en omschakelaars voor de lichten enz., dat alles heeft de Gezaghebber zelf ontworpen, uitgewerkt en is onder zijn persoonlijke leiding en toezicht aangebracht. Wanneer voor al dit werk een speciale monteur uit Amerika was overgekomen, zou deze installatie minstens 2 tot 3 maal méér gekost hebben. De Heer Gezaghebber heeft al dit werk geheel belangeloos zelf gedaan. Iedereen is er getuige van geweest, hoe de Heer Beaujon dag in dag uit gewerkt heeft als een paard met een energie en volharding, die geen vermoeienis kende. Daarom eere, wien eere toekomt.

— De installatie is geleverd door den *Internacionale Western Electric Company*. De gelijkstroom-dynamo van 110 volts en 3 Kilowatt, wordt gedreven door een petroleummotor van 7 P.K., heeft een batterij van 62 accumulatoren, die een capaciteit kunnen ontwikkelen van ± 10000 watt.

Het schakelbord is voorzien van schakelaars voor 3 hoofdleidingen van stroomverbruikers. Er kunnen tot een maximum van 125 lichten *tegelijkertijd* branden. Op het oogenblik zijn 45 huizen aangesloten met een totaal van ongeveer 100 lichtpunten. Daaronder komen ook het nieuwe R. K. Hospitaal, kerk en pastorie, fraters- en zustershuis voor. Zoo economisch mogelijk zijn die lichtpunten aangebracht, zoodat bijv. 3 lichtpunten door omschakelaars 6 verschillende vertrekken kunnen verlichten, terwijl zooals b.v. in de pastorie deze drie lichtpunten samen weer naar de kerk kunnen overgeschakeld worden. Over het algemeen zijn lichten van 25 watt, op sommige plaatsen van 40 watt aangebracht. Tegen extra-betaling kan men voor sommige gelegenheden sterkere lampen van 100 watt krijgen.

Als tegemoetkoming in de kosten betaalt elke verbruiker f 3 per lichtpunt per maand, wat voor zoo'n kleine installatie zeker niet abnormaal hoog te noemen is. De Curaçaosche centrale berekende in den oorlog ook dien prijs en nu nog f 2,50 per lichtpunt.

Voor de straatverlichting is voorloopig aan stroom voor 18 lichten gereserveerd. Tot nu toe evenwel heeft de gezaghebber nog geen machtiging ontvangen om de ellendige ouderwetsche petroleumverlichting door electrische te vervangen. Wel werden bij wijze van proef op enkele plaatsen een paar lichten aangebracht, wat uitstekend voldeed. Wij kunnen ons daarom niet voorstellen, dat ons gouvernement niet op dit voorstel zou ingaan. Immers de kosten van een lantaarnopsteker, van reparatie van lampenglazen en het gebruik van petroleum vervallen natuurlijk. De kosten voor

de nieuwe verlichting zullen vermoedelijk dus maar weinig hooger zijn en de resultaten natuurlijk veel beter.

En verdient het persoonlijk en particulier initiatief niet vóór alles door ons Gouvernement te worden aangewakkerd?

Op 1 October werd de motor reeds aan 't werk gezet en ontving het dradennet voor 't eerst stroom ditmaal rechtstreeks van den dynamo. Dat was bij wijze van proef. En deze proef was in letterlijken zin: schitterend en bevredigde aller verwachtingen. Tot nu toe is de installatie nog niet geregeld aan het werk gezet, omdat men eerst dezer dagen het benoodigde zwavelzuur verwacht om de accu's te vullen. Daarna zal geregeld stroom geleverd worden zoowel 's avonds als 's nachts. Van deze cellen kan nog worden opgemerkt, dat zij een surplus van ± 15 volt leveren. Dit surplus kan, naar gelang de behoeften, worden in- of uitgeschakeld door middel van zoogenaamde *counter-cells*. Zoodoende is het niet noodig cellen bij te schakelen ter verkrijging der vereischte voltage voor de lichtpunten, zooals bij de meeste in gebruik zijnde cellen-systemen het geval is. —

Wij hebben vroeger den Heer Beaujon gekend als beambte, als topograaf. Hij bracht de domeingronden van Bonaire, het eiland Aruba en Saba in kaart. Samen met den Heer Neumann richtte hij de cementindustrie te Pietermaai op. Doch de Heer Beaujon was de technische leider, de uitvinder van tal van nieuwigheden. Nu op Bonaire zien wij hem in zijn volle actie als electrotechnicus.

Het is, dunkt ons, niet te veel gezegd, dat zulk een Gezaghebber, zulk een universeel man, voor 't Gouvernement goud waard is, en onschatbare diensten bewijst. Hij maakt veel andere dure werkkrachten overbodig en spaart veel geld uit. Zonder zijn werk als gezaghebber te verwaarloozen, doet hij nog veel ander nuttig werk bovendien.

Het is geen Kantoormensch in den slechten zin, geen bureaucraat, maar een man, zooals ons Gouvernement er een paar dozijn zou moeten bezitten, om méér degelijk en tegelijk economisch werk te verrichten.

Wij wenschen den Heer Beaujon oprecht geluk met den goeden uitslag van zijn poging om Bonaire vooruit en meer op de hoogte van den tijd te brengen. Alle bewoners van de Playa mogen trotsch zijn op hun Gezaghebber en dankbaar voor zijn schitterende, belanglooze, vooruitstrevende prestaties.

DOMINICAANSCH NIEUWS.

I.

Voor sommige lezers kan dit opschrift wellicht tot misduiding aanleiding geven. De nabijheid van Santo-Domingo, de *Dominicaansche Republiek*, zou tot de meening kunnen leiden, dat wij hier een reeks berichten, speciaal op die Republiek en dat eiland betrekking hebbend, willen openen.

Dat is evenwel onze bedoeling niet. Niet dat wij berichten over die naburige Republiek in onze courant willen uitsluiten. Daar bestaat geen enkele reden voor. Waar er aanleiding en gelegenheid voorbestaat, zullen wij, gelijk vandaag reeds, plaatsruimte voor nieuwsberichten over Santo Domingo in ons blad blijven inruimen. Maar dan niet onder *deze* rubriek.

Het *Dominicaansch Nieuws* dat wij hier op het oog hebben, betreft uitsluitend de Orde van St. Dominicus. Men zou die tot op zekere hoogte ook wel een Dominicaansche Republiek kunnen noemen, doch dan alleen op geestelijk gebied. Dit is zoo dwaas niet, en evenmin aanmatiging. De beroemde Italiaansche geschiedschrijver CESARE CANTU (1807—1895) noemde de orde van St. Dominicus de meest *democratische* religieuse orde, die er bestaat, waarvan hare geheele inrichting en constituties en ook hare geschiedenis het bewijs leveren.

Waarom wij dan wel een speciale rubriek van *Dominicaansch* nieuws in ons blad willen opnemen?

Die reden lijkt ons nog al voor de hand te liggen.

Reeds méér dan 50 jaar is de Katholieke Missie dezer West-Indische Kolonie door Paus Pius IX aan de orde van St. Dominicus toevertrouwd. Men heeft in die halve eeuw de arbeid en de werkzaamheid der *Hollandsche* Paters dier orde van nabij kunnen gadeslaan. En niet enkel onder de katholieken heeft zij veler sympathie verworven. Maar zoo weinigen weten, dat zij de vleugelen harer werkzaamheid over nog veel grooter arbeidsveld uitstrekt, dat zij in bijna alle landen der wereld hare vertakkingen (provincies) heeft en haar leden bij honderden telt, waar zij op het gebied van kunsten en wetenschap, van apostolaat en sociale werken, door geleerdheid en heiligheid, een goeden klank heeft. Waarom zouden onze lezers, die de orde van St. Dominicus zoo sympathiek gezind zijn, daarvan nu onkundig moeten gelaten worden?

Op verlangen en aandrang van velen openen wij dus deze rubriek, waarvoor wij slechts *nu en dan* een bescheiden plaatsje in ons blad zullen inruimen.

— Behalve in Freiburg (Zwitserland) bezit de orde van St. Dominicus ook te Rome een Universiteit, waarvan de theologische en philosophische faculteit geheel onder leiding staat van Paters Dominicanen.

Aan de Universiteit te Rome, genaamd *Collegio Angélico* werd den 13 Juli ll. het academie-jaar plechtig gesloten. Behalve door leden der orde uit alle landen wordt deze academie bezocht door leden van tal van andere religieuse orden en door priesters van den Romeinschen clerus. — In het afgeloopen studiejaar behaalden de academische graden:

I. *In de faculteit der theologie*: 22 studenten het Doctoraat, 20 het Licentiaat, 83 het Baccalaureaat.

II. *In de faculteit der Philosophie* slaagden: 9 voor het Doctoraat, 9 voor het Licentiaat en 8 voor het Baccalaureaat.

III. *In de faculteit van het Kerkelijk Recht*: 9 voor het Doctoraat, 18 voor het Licentiaat, 14 voor het Baccalaureaat.

— In het begin van dit jaar vertrok de Hoog Eerw. Pater L. THEISSLING, Magister Generaal der Orde, die vroeger ook meermalen onze kolonie bezocht, naar het Oosten, om in Egypte, Constantinopel, Smyrna en Palestina de huizen der Orde te bezoeken. Overal, vooral te Smyrna en Constantinopel werd Z. H. E. ook door de hoogste militaire autoriteiten met de grootste onderscheiding en eerbewijzen ontvangen. Den 5den Mei bezocht de Generaal ook het paleis Yedig-Kiosk, waar hij door den Sultan van Turkije in particuliere audientie werd ontvangen. In gezelschap van het hoofd der Apostolisch Delegatie, van den Militairen Opperbevelhebber Tressi en andere autoriteiten maakte de Generaal een tocht per stoomjacht over den Bosphorus naar de Zwarte Zee. Van Constantinopel vertrok de Generaal den 6 Mei naar Dalmatië en kwam den 24 Mei weer te Rome terug.

— Den 13 Augustus is de Hoog Eerw. Pater Theissling over Parijs te Rotterdam aangekomen en na een kort bezoek aan Holland den 1sten September in gezelschap van Pater J. Gijlswijk, oud-pastoor van de St. Annakerk te Otrabanda, naar Engeland en Ierland vertrokken ter kanonieke visitatie der religieuse huizen der orde.

— In Spanje werd Mgr. Bernardinus Nozaleda O. P. door de kerkelijke provincie van Valentia tot Senator gekozen voor het Parlement.

— Te Parijs hield de bekende Kanselredenaar de Pater Dominicaan Mag. A. Janvier op Goeden Vrijdag in de Notre-Dâme een schitterende Conferentie over het Lijden van Christus voor een auditorium van 10.000 personen uit alle standen en rangen der maatschappij. —

— Tot Rector van de Universiteit van Lublin in Polen is door het Episcopaat met algemeene stemmen benoemd de Dominicaan PRINS WORONIESKI.—

— Door den Koning van Italie is de beroemde kunstkenner, litterator en archaeöloog Pater J. BERTHIER O. P. benoemd tot Commandeur in de Italiaansche Kroonorde wegens zijn onbetwiste verdiensten op gebied van litteratuur, kunst, archaelogie en philosophie.

— Door den Gouverneur van het eiland Trinidad is aan de Eerw. Moeder Thomas des Anges van de Fransche Zusters Dominicanessen, de decoratie van den H. Johannes van Jerusalem geschonken wegens ruim 50 jarigen dienst in het Leprozenhuis Cocorite op dat eiland.—

— Het eerste en tot nu het eenige Klooster van Zusters in Rusland is dat van de Zusters Dominicanessen in Moscou opgericht in 1917 met 5 Zusters, Tegenwoordig bestaat de religieuse Communiteit reeds uit 16 Zusters, waarvan 14 bekeerlingen zijn uit het Russische schisma en de 2 anderen oorspronkelijk Poolsche Katholieken.

—Op 30 Juni heeft M. Rais, de Fransche Consul-Generaal te Jerusalem plechtig het kruis van Legioen van Eer overhandigd aan twee Fransche Paters Dominicanen, aan Pater LAGRANGE, directeur van de *Ecole biblique* en aan Pater CARRIERE, professor aan hetzelfde Instituut. De officieele stukken geven als volgt de titels op, die hen deze hooge onderscheiding waardig maakten.

„Rev. Père LAGRANGE, Albert-Marie-Henri, directeur der Ecole Française d'Archéologie te Jerusalem, correspondent van het Instituut, stichtte in 1890 de Ecole d'Archéologie, sedert 30 jaar in Palestina, heeft daar een positie en invloed zonder weerga verworven".

„Rev. Père CARRIERE, Anselme-Henri, onderluitenant in het 3de Regiment Zouaven; goed officier, die als sectiechef bij de machinegeweren en later als officier, bij den inlichtingsdienst, uitstekende diensten heeft bewezen. Meermalen bij dagorder vermeld."

Twee andere Paters Dominicanen, ingelijks professoren aan de Ecole Biblique, de Paters J. M. JANSSEN en A. SAVIGNAC hadden reeds vroeger dezelfde onderscheiding ontvangen voor de gedurende den oorlog in Syrie bewezen diensten; Pater Savignac door zijn kennis der Semetische talen en Pater Janssen als kapitein van den Generalen Staf van Generaal Maxwell.

Studiecommissie van de Vereeniging „Oost en West" 's Gravenhage

De Inspecteur van het Onderwijs vestigt de aandacht van belanghebbenden op het *Bureau van de Gedelegeerden van de Studiecommissie van Vereeniging „Oost en West,"* gevestigd *Prins Mauritsplein 25 te 's Gravenhage.*

Ouders en voogden van alle landaarden in Oost- en West-Indië, die gratis hulp wenschen voor het zoeken van kamers en kosthuizen, voor afhalen van Boord, voor toezicht op de studie, voor beheer van gelden, enz. ten behoeve van hun kinderen of pupillen kunnen zich ten allen tijde tot bovengenoemd Bureau wenden. Aan het Bureau is verbonden *Tehuis voor Indische Studenten*, waarvan een der Gedelegeerden de heer J. C. Heetink, als Directeur optreedt.

Bij het maken van plannen voor studie in Nederland is het vragen van inlichtingen bij het Bureau ten zeerste aan te bevelen, daar het zijn werkzaamheden over het geheele land uitstrekt.

Wonderbare genezingen te Lourdes.

De „Croix" meldt, d.d. 8 Augustus uit Lourdes: Mgr. Légasse, bisschop van Perigueux, vertrekt dezen avond met zijn groep bedevaartgangers, gelukkige getuigen van een schitterende genezing.

Mej. Marguerite Deschamps, van Perigueux 32 jaar oud, vervolgt het blad, leed sedert haar jeugd aan tuberculose, welke zich in verschillende vormen openbaarde.

In 1916 heeft zij een blaasachtige buikvliesontsteking gehad in acuten vorm met aderonsteking van den rechtervoet. Dan in December kreeg zij de ziekte van Pott, waardoor zij gedwongen was onbeweeglijk op een plank te blijven liggen. Radiografische opnamen in 1919 bevestigden deze diagnose. Tengevolge van een val brak zij in 1920 het gipsverband. Sedert dien was zij lam en droeg een tweede gipsverband. De toestand vergerde nog door een abces in de wervelkolom en veretteringen. Gedurende de reis naar Lourdes leed zij hevige pijnen en viel enkele malen in bezwijming. Men gaf haar inspuitingen.

Op 7 Augustus kwam mej. Deschamps te Lourdes aan. Naar de piscine gebracht, bemerkte de zieke, toen zij er uit kwam, dat zij niet meer leed. De doktoren Raynaut, van Salies-de-Béarn, Nivaud van Perigueux, Petitpierre van Hyères, enz, onderzochten haar op 8 Augustus om 10 ure.

Het uitvoerig rapport van de doktoren Madrange en Laroche, die op 22 en 26 Juli onbetwistbaar de ziekte van Pott en tuberculeuze buikvliesontsteking bevestigden, constateerden in de eerder genomen radiografische proeven de ontsteking der wervelkolom.

Zij zagen de zieke zonder steun op rijzen en alleen gaan. De ruggegraat is genezen door een plotselinge aaneensluiting van drie wervels. Alle bewegingen van buigen, zich uitstrekken en draaien gaan zonder eenige pijn.

Dr. Marchand heeft een proces-verbaal doen aanplakken, waarin hij tot de bevinding komt dat deze plotselinge genezing niet kan verklaard worden door een natuurlijken loop der gebeurtenissen.

Een ander aangeplakt bulletin van Donderdag der vorige week maakt melding van een tweede wonderbare genezing, melden de Fransche bladen. Het bulletin meldt, dat mej. Jeanne Dibon, 25 jaar oud, aangetast door longtuberculose, tuberculeuze buikvliesontsteking met opgezwollenheid van de buik, kwam in ernstigen toestand op een brancard te Lourdes aan. Zij is van haar pijnen en de gezwollenheid bevrijd op 2 Augustus, na het eerste bad in de piscine.

De doktoren Boudet van Nantes; Leroy van Marquise (Pas de Calais) en Petitpierre, hebben, na een munitieus onderzoek bij 't meisje geen spoor van letsel aan de long meer waargenomen en de absolute genezing geconstateerd. Mej. Dibon was in 1915 ziek geworden en had sedert dien tevergeefs in Zwitserland in sanatoria beterschap gezocht.

CORRESPONDENTIE VAN ARUBA.

Aruba, den 25n Sept. 1922.

Geachte Heer Redacteur,

In het hoofdartikel van Uw nummer van 29 Sept. zegt U, dat er opnieuw uit Holland zeer ernstig aangedrongen werd op bezuiniging en Uw commentaar op dit vraagstuk wijst terecht op de mindergewenschte konsekwenties, die een verkeerde toepassing van bezuiniging kan veroorzaken.

Om met bevoegheid een oordeel uit te spreken over deze kwestie, bepaal ik mij uitsluitend tot *dit* stukje onzer Kolonie, mij daarbij grondende op eene plaatselijke practische ondervinding, op hetgeen hier zelfs niet door den eenvoudigsten mensch kan betwijfeld worden en concludeer ook dat het onverantwoordelijk zou zijn, in ieder opzicht, wanneer onze ambtenaren minder bezoldigd worden.

Daar is waarschijnlijk nergens op de geheele wereld, waar de menschen naar verhouding meer uiteenloopende politieke zienswijze hebben als op dit eiland en om deze overwegende reden wordt er hier een voorbeeldig onwrikbaar en eerlijk bestuur vereischt, hetgeen alléén op te houden is met zelfstandige, onafhankelijke en bekwame ambtenaren.

En kunnen wij over deze eerlijke mannen beschikken, wanneer zij niet behoorlijk en billijk betaald worden?

Mij dunkt, Mijnheer de Redacteur, dat ieder man met zuivere beginsel deze onbillijkheid direct zal inzien en er voor bedanken om zijn diensten te verleenen tegen een minderwaardige remuneratie, waarmee hij zijn stand en zijn positie niet kan ophouden en zijn onafhankelijkheid, deels berustende op zijn economischen toestand, voelt ondermijnen door een gebrekkig inkomen: m.a.w., dat hij om zijn huishouding aan te vullen van de gunst zijner crediteurs moet gaan afhangen.

Om goedkoop werkende ambtenaren, die hierop niet letten, hier in dienst te houden, komt ongetwijfeld duur te staan en zoo'n toestand nog voegen bij de reeds bestaande misstanden zal beteekenen de kruik, die reeds diep genoeg te water is, onmiddelijk te doen barsten.

Wij wenschen niet aan 't tegenwoordig inkomen van onze ambtenaren te zien tornen en wijzen er nogmaals op, dat ook zonder dezen onverstandigen stap te doen, wij toch in bezuiniging, die wij ook voor noodzakelijk beschouwen, kunnen en willen deelen, door inkrimping van het bestuurspersoneel.

Deze mogelijkheid wordt, immers hier alom besproken. Waarom niet alreeds hiertoe overgegaan, begrijpen wij niet. Wij spreken hier van feiten, die voor eenieder al dadelijk in 't oog springen en over hetgeen wij iederen dag waarnemen en meenen over een kleine administratie als deze immers te kunnen oordeelen of er overbodig personeel is al of niet. Wij wenschen anders ook niet ten koste van anderen een onnoodige bureaucratie te onderhouden en een bovenmatige gemakzucht.

Van deze gelegenheid maken wij gebruik om op te merken, dat sedert eenigen tijd voor een groot deel onze straten niet verlicht worden, aangezien de helft der lantaarns niet branden. Zoo 'n gedeeltelijke verlichting wekt jaloezie op. Bovendien op een bepaalde plaats bij een riool aan den kop van den steiger, die eenig gevaar oplevert, dient die lantaarn op deze plaats wel te branden. Het geld voor de straatverlichting is er, terwijl de opstekers toch hetzelfde geld nu krijgt voor de helft van het werk. Met een beetje activiteit kunnen de gebroken lampeglazen immers vervangen worden. Wat een verschil! Terwijl men op 't zustereiland Bonaire bezig is electrisch verlichting aan te leggen, moeten wij hier een pleidooi houden voor het aansteken van enkele lantaarns, die toch zonder reden ongebruikt staan.

Hoogachtend,

Een opmerker van Aruba.

Opmerking van de Redactie.

Over het slot verwijzen wij naar ons artikel over bonaire.

INGEZONDEN.

Curaçao den 3n. October 1922.

Den Zeer Eerw. Heer
Redacteur van de „Amigoe di Curaçao.
Alhier.

Mijnheer,

Naar aanleiding van het stuk omtrent de motor van het St Martin-station, voorkomende in Uw blad „*Amigoe di Curaçao*" van Zaterdag, in de correspondentie van St Martin, neem ik de vrijheid U de volgende inlichtingen te verschaffen:

De cylinderkop van de gasolinemotor van het St Martin-station werd wel opgezonden naar Curaçao, maar niet *gerepareerd* teruggezonden, zooals staat aangegeven in bedoeld stuk.

Na onderzoek alhier, bleek dat de scheuren in de cylinderkop van dien aard waren, dat ze niet meer electrisch gelascht konden worden. De cylinderkop ligt nog steeds hier.

Wel werd er een oude automobielmotor (Maxwell) opgezonden, waarmee ze daar voor zoover bekend is zeer goede resultaten hebben behaald. Met dien motor, die volgens Uw correspondent niet aan den gang te krijgen was, werd vanaf den 17n September iederen dag goede verbinding onderhouden met Curaçao, San Juan, Trinidad en andere stations.

Natuurlijk is er een tijdje voorbij gegaan, vóórdat ze de motor dáár hadden, daar de motor defect raakte juist in die dagen dat de „*Estelle*" afgekeurd werd en er zoodoende geen gelegenheid was om hem eerder op te sturen. Ook gingen er eenige dagen voorbij vóórdat zij hem opgesteld hadden, daar de Heer Beaujon de pulley enz voor de motor moest klaar maken.

Van schuld van den motor, motorist of reparateur is er dus geen sprake.

—Ter inlichting zij hier ook gemeld dat het station te Bordeaux niet eerder hier kon worden opgenomen, aangezien de ontvangtoestellen, die we hier hadden, alleen tot 14000 M golf liepen, terwijl het Bordeaux station met een golf van 23500 M seinde.

Met de laatste ontvangen toestellen, die tot 30000 M. loopen, is het mogelijk geworden het station Bordeaux op te nemen.

Hoogachtend,
Het wnd Hoofd van den Post voor D. T. alhier.

J. M. Peiliker.

Naschrift van de Redactie.

Wij danken den Heer Peiliker voor deze nauwkeurige inlichtingen.

Berichten uit de Kolonie.

Examens.

Wij moeten nog een kleine correctie en aanvulling aanbrengen in het bericht van onzen Correspondent van St. Martin der vorige week.

De akte *Engelsch* werd behaald door de EE. Zusters Dominicanessen GEORGINE en Valeria, terwijl de akte 4e rang behaald werd door de E. Z. Winfrida.

—De vorige week werden de reeks examens alhier besloten met die van den 3en rang, welke met gunstigen uitslag werden afgelegd door de dames ROGERIA ABAD van Pietermaai en MATHILDA DE BRUIN van Bonaire en W. I. Doorakkers van het St. Thomas College.

Aan allen onze hartelijke gelukwenschen.

Welkom.

Met de SS. *Venezuela* kwam Dinsdag hier aan de Heer D. Molenkamp, Chef van ons Draadloos Station. Zijn verloftijd is nog pas voor de helft verstreken, doch hij komt alleen om een nieuwen motor, dien hij meegebracht heeft voor het Draadloos Station van St. Martin, daar te gaan opstellen. Wij vertrekt reeds van daag daarheen per Amerikaansche boot via Porto-Rico.

Na zijn terugkomst van daar keert hij via Suriname naar Holland terug om in opdracht van den Minister te Paramaribo de noodige stappen te doen als voorbereiding voor de oprichting van een draadloos station te Paramaribo.

Politieke Film.

De meeste lezers van de kabelberichten, die door *El Boletin Comercial* hier dagelijks gepubliceerd worden, zullen met ons wel de overtuiging hebben, dat deze nieuwsberichten zeer onvolledig, onbeduidend en uitsluitend uit Fransche bron komend of door een Franschen filter overgehaald, zeer eenzijdig zijn en daarom geen betrouwbaar beeld leveren van den politieken toestand in Europa.

Om deze reden zullen wij voortaan de Hollandsche Couranten afwachten en daaruit de stof voor onze beschouwingen putten over de buitenlandsche politiek, om deze onder den titel van: POLITIEKE FILM *van tijd tot tijd* een plaats te geven in ons blad.

Janwé.

Morgen zal door Pastoor JOS VAN DER VEER, van Santa Rosa, voor het eerst een H. Mis worden opgedragen in het landhuis op JANWE, ten half 8 uur, om de menschen van *Dominguito*, Coraal Specht, Saligne, en anderen, daar in den omtrek op zeer grooten afstand van de parochie-kerk van Sta Rosa wonend, voortaan in de gelegenheid te stellen dáár hun Zondagsplicht te vervullen.

Voor Rusland.

Bij de Redactie van den *Amigoe di Curaçao* zijn ingekomen de volgende giften voor Rusland:

Van den Heer Veltman en de gezamelijke werklieden van het Gouvernement op het Riffort	f 21.50
van N. N.	25.
van N. N.	15.
van N. N.	30.
van A. J.	10.
van het personeel der *Anglo-Dutch-Laundry*	5.
	106.50

Marktberichten.

De marktberichten van New-York, loopend van 26 Augustus tot 8 September melden omtrent:

Dividivi. Er bestaat op dit oogenblik grooter navraag naar dit artikel. Het wordt grif verkocht in groote hoeveelheden tegen 37 dollars per ton van 2000 am. ponden, vrij aan wal te New-York.

Men verzoekt telegrafisch opgave van de hoeveelheid en wanneer de offerte kan verscheept worden.

Geitenvellen: De handel begint voor dit artikel grootere belangstelling aan den dag te leggen. Tegen den prijs van 29 am. cent per pond kunnen geitenvellen afkomstig van Curaçao, Bonaire en Aruba in elke hoeveelheid worden van de hand gedaan.

Aloë: Er is nog geen verandering gekomen in de houding van de koopers. Zij beweren dat zij nog voldoende hoeveelheid van het artikel in voorraad hebben tot het einde van het jaar.

In sommige gevallen zijn zij bereid tot 5 am. centen per pond te betalen, maar dit geschiedt méér omdat die prijs hun voordeeliger is dan wèl omdat zij het artikel op het oogenblik noodig hebben.

Er zijn nog pas 600 kisten aangekomen, die gelukkig terstond bij aankomst van den wal konden verkocht worden, waardoor grootere onkosten van opstapeling in de pakhuizen werd vermeden.

Op het oogenblik is er weinig kans voor stijging van den prijs, daar er hier nog een voorraad van 1200 kisten in de pôt ligt, terwijl er op Aruba en Curaçao nog 5000 kisten op verscheping wachten.

Er is dus blijkbaar een veel grooteren voorraad in depôt dan de markt in New-York voor het volgend jaar noodig heeft. En daar de kooplui van die omstandigheid op de hoogte zijn, willen ze zelf den prijs bepalen, dien zij verkiezen te geven. Sommigen hebben reeds nog grootere daling van den prijs voorspeld. Het is te hopen dat dit voorkomen wordt, want het zou een groote teleurstelling en een strop worden voor de producenten.

Pinda-zaad voor Aruba.

Het is al een heele tijd geleden, dat er in ons blad gevraagd en voorgesteld werd om aan de bevolking van Aruba pinda-zaad te verstrekken voor den ophanden zijnde planttijd.

Tot nu toe heeft men verder niets meer van deze zaak vernomen. Wat zeer te bejammeren is. De vorige week had men op Aruba weer flinke regens over het geheele eiland, zoodat men reeds met planten zou begonnen zijn, indien er zaad in voorraad was geweest. Men heeft berekend, dat er voor het eiland 30 vaten pinda als plantzaad noodig, is wat fl 360 zou kosten.

Dat is niet als cadeau bedoeld, maar als voorschot.

Admiraal Brion

De vorige week was het één jaar geleden dat Curaçao het eeuwfeest vierde van zijn roemruchten landgenoot ADMIRAAL BRION. Bij deze gelegenheid publiceerde het *Boletin Comercial* alhier het portret van de buste van den admiraal, gemodelleerd door onzen landgenoot den Heer JOHN DE POOL, wonend te Panama.

Deze buste maakt een voortreffelijken indruk. De modleleur heeft blijkbaar Brion willen voorstellen op het dek van zijn schip vóór den zeeslag bij het eiland Margarita, den energieken blik in de verte richtend, met den zeekijker in de hand tegen de borst geklemd, terwijl de plooien van zijn mantel door de bries eenigzins opwaaien. De buste thans in gips gereed meet één meter hoog. Deze wordt nu naar Italië gezonden om daar in brons gegoten te worden. Zooals men weet is deze buste bestemd om geplaatst op een sierlijk voetstuk, alhier op het Brionplein later onthuld te worden.

Het ontwerp doet den Heer JOHN DE POOL alle eer aan.

Jong-Holland I — Juliana I 2-0.

Zondag 24 Sept. had een wedstrijd plaats tusschen de twee bovengenoemde elftallen.

Het spel is buitengewoon aardig geweest. De spelers hebben mooi gespeeld. Juliana kwam met twee invallers; *keeper* en *center-half.*

Scheidsrechter blies voor 't beginnen en *Juliana* trapte af. Het spel bleef een poosje op de helft van *Jong-Holland* en daarna verplaatste het zich op *Juliana's* helft.

Zoo ging het spel door tot *Jong-Holland* een punt wist te maken. Na de rust trapte *Jong-Holland* weer den bal in het net, toen de scheidsrechter einde blies met 2-0 voor Jong-Holland.

Ik wil de spelers van harte gelukwenschen met die overwinning.

Het publiek heeft zich uitstekend gedragen.

Ik kan het Comité opnieuw feliciteeren, want de houding van het publiek is een bewijs geweest, dat het comité niet aan 't slapen is.

Hernández.

Saint Martin.

In de September-aflevering van de West-Indische-Gods komt een zeer interessant en uitvoerig artikel voor over: „HET ZOUTBEDRIJF OP SAINT-MARTIN. *Een onderzoek naar middelen ter zijner verbetering* (met illustaties en kaarten), van de hand van Ingenieur F. S. LANGEMEYER. Het artikel zal nog vervolgd worden.

Gelijkstelling.

Volgens deze week door den Gouverneur ontvangen officieel bericht uit Holland is bij Koninklijk Besluit, gedateerd van 23 Augustus, de Gelijkstelling van het Openbaar en Bijzonder Onderwijs voor de Kolonie Curaçao van kracht verklaard.

Zwemsport.

Bij de provinciale zwemwedstrijden, voor Friesland te Leeuwarden gehouden, behaalde in de hoofdklasse afstandzwemmen (1000 M), GERARD ROELANDS den eersten prijs, een gouden medalje en bracht daarna een record voor rugzwemmen op zijn naam, waarvoor hij een diploma ontving.

Zijn broer JACOBUS won in de klasse voor jongens, niet boven de zestien jaar, den eersten prijs, een zilveren medalje.

Waarmee beide waterrotten van de *Isla* den naam van Curaçao op het gebied der zwemsport in Nederland hebben weten hoog te houden.

Pensioenpremie.

Blijkens dezer dagen door het Bestuur der Kolonie ontvangen bericht, is de door den Kol. Raad aangenomen verordening tot teruggave van de door de ambtenaren gestorte pensioenkortingen, door de Kroon goedgekeurd.

Voor de ambtenaren is er dus een klein douceurtje in het vooruitzicht.

Santo Domingo.

Volgens een particulier telegram hier Dinsdagavond ontvangen is tot provisioneel President van de Republiek Santo Domingo gekozen Don JUAN BAUTISTA VICINI BURGOS.

Dit is weer de eerste maal, dat er sinds de bezetting door de Amerikaansche troepen een verkiezing van een President plaats vond. Algemeen wordt deze gunst als een gunstig voorteeken beschouwd voor de algeheele opheffing der bezettingstroepen en vrijmaking van de vreemde overheersching.

Officieele berichten.

(van de vorige week.)

Aan den opzichter bij den vuurtoren aan de Noordwestpunt van Aruba J. L. Jacobs is veertien dagen verlof verleend: de hulpopzichter J. A. de Veer is tijdelijk belast met de functien van opzichter; en de kommies der belastingen H. van Dinter met die van hulpopzichter.

De motordrijver op het station voor D. T. op St. Martin, E. Fistler is aan 16 tot 30 September dj. geschorst.

Aan den gouvernemets-geneeskundige alhier J. Oduber is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den kommies der belastingen alhier J. A. van der Veen is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan den wnd. 2de commies ter Gouvernements-Secretarie, M. Bartels Daal, hulpambtenaar van den Burgerlijken Stand in het stadsdistrict alhier, is om gewichtige redenen veertien dagen verlof naar Venezuela verleend.

Aan den kommies der belastingen D. H. Garmers is tot hersteld van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan den agent van politie 2de klasse J. Baart Leonora is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

De infanterist H. L. van Helden is op zijn verzoek eervol ontheven van zijn verdere werkzaamstelling bij de politie.

(van deze week,)

De heer Haim Senior is tijdelijk belast met de waarneming van het ambt van Predikant bij de Nederlandsch Portugeesch Israelitistische Gemeente alhier.

Aan den loods-havenmeester op Aruba J. H. Harms is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof naar Curaçao verleeud.

Aan den kommies der belasting, N. V. van Meeteren is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan den agent van politie 1ste klasse J. J. Hopmans is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend

Aan den agent van politie 2de klasse J. B. Fecunda is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den kommies der belastingen op Bonaire J. N. de Palm is om gewichtige redenen veertien dagen verlof naar Curaçao verleend; en Arnold Dortalina is tijdelijk met de functie van kommies der belastingen aldaar belast.

POSTERIJEN.

Aruba.

Gewone stukken. Asilda Albes, Federico Croes, Rosefina Croes, Maria Calmes, Welhemi Geerman, Victoriano Sterling (ongefr.), Agustin Trimon, B. Krugers (ongefr.).

van deze week.

Gewone stukken.

Anna Cristina Croes, Ermonica Croes. Balbino Figaroa, Esquel Franken. Frans Irausquin, Adr: Cornelis Rasmijn. Petronilia Tromp.

Aangeteekende Rebuten.

Garbillo Ras.

ALGEMEEN NEDERLANDSCH VERBOND.

Groep „Nederlandsche Antillen"

Buitengewone Algemeene Vergadering op Vrijdag, den 13n. October a.s. des avonds om 8 uur, in de zaal van den Kolonialen Raad.

Punten van behandeling:

1. *Vaststelling van den dag voor het gekostumeerde bal voor de kinderen;*
2. *Besprekingen van hetgeen er meer uitgevoerd zal worden op dienzelfden avond;*
3. *Behandeling van de wijzigingen in het reglement, door het Hoofdbestuur voorgesteld; en*
4. *Rondvraag.*

Curacao, 6 October 1922.

HET GROEPSBESTUUR.

N. B. Wegens het spoedeischend geval wordt deze vergadering opgeroepen slechts door eene bekendmaking in de Couranten en niet per gedrukte circulaire aan de Leden.

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen Voorwerpen, beleend ter Spaar- en Beleenbank van 3 Januari tot en met 30 Juni 1921 onder No. **1749 A** tot en met **No. 9327 B,** zal plaats hebben op Donderdag den 19 October a.s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Cur. 7 Oct. 1922.

De Voorzitter,

2 C. S. Gorsira.

BUITENLAND.

De Paus vraagt onze hulp.

Op de Vaticaansche drukkerij is een propagandawerkje verschenen waarin in het daglicht wordt gesteld de groote ellende, welke in Rusland heerscht, alsook de noodzakelijkheid om de van honger en ellende omkomende Russen en niet het minst de kleinen te hulp te komen. Op de eerste pagina van het werkje is aangebracht het portret van Paus Pius XI, met een eigenhandig schrijven, waarvan de vertaling uit het Latijn luidt: „Aan al diegenen, die bij het lezen van deze pagina's, waarin de meest droevige dingen in het daglicht worden gesteld, bewogen zullen worden tot medelijden voor een zoo ontzettend groot aantal kleinen, die sterven van honger en hun naar hun vermogen hulp zullen reiken, verleenen Wij met een allerdankbaarst gemoed den Zegen en voor hen zullen Wij vurig God bidden, dat Hij, zooals zeker ook zal geschieden, hunne weldadigheid op de meest overvloedige wijze moge beloonen met Zijn genade. Uit het Vaticaan, 25 Juli 1922. Pius PP. XI"

De tekst begint met aan te halen de woorden waarmee Benedictus XV in Zijn schrijven aan Z. E. Kardinaal Gasparri 5 Augustus 1921 aan de wereld den tragischen toestand van Rusland bekend maakte. „Wij bevinden ons tegenover een van de meest verschrikkelijke catastrofen van de geschiedenis; getuige als wij zijn van de uitroeiing van de menschelijke wezens, die geteisterd door den honger, aangetast door typhus en cholera, wanhopig zich over een uitgedroogd grondgebied verspreiden en zich begeven naar de meest bevolkte centrums, waar zij brood hopen te vinden en van waar zij door het geweld der wapenen worden teruggedreven. Van uit het bekken van de Wolga roepen met den dood voor oogen vele millioenen menschen de hulp der menschheid in".

Na deze woorden van den overleden Paus te hebben aangehaald geeft het werkje een synthetische beschrijving van den vreeselijken toestand, waarin dezelfde plaatsen nog verkeeren en niet het minst betreffende de kleinen, die veroordeeld zijn tot den hongerdood.

Zes foto's stellen dezen allerdroevigsten toestand van Zuidelijk Rusland op aanschouwelijke wijze voor. „Erfgenaam van den geest van Zijn Voorganger, zoo lezen wij verder, en niet minder bewogen bij het zien dat een geheel volk tot den hongerdood is veroordeeld, doet Pius XI opnieuw vanaf Zijn Apostolischen troon een beroep op de weldadigheid; en zich wendende tot de Bisschoppen der katholieke wereld en tot alle christenvolken roept Hij aller hulp en weldadigheid in. En om op meer afdoende wijze van het succes verzekerd te zijn, heeft Hij eenige vrome en edelmoedige personen verzocht zich naar de plaatsen van ellende te begeven, ten einde met een spoed, zooals de nood het eischt en met een geest van liefde zooals hun door den Verlosser der wereld wordt ingegeven, de hulpmiddelen op de meest afdoende wijze aan de arme uitgehongerden uit te deelen. En de door den H. Stoel gezondenen, gesteld onder de bescherming van de Maagd van Altijddurenden Bijstand, zullen zich van hun taak kwijten zonder politieke of godsdienstige oogmerken. Slechts de meest noodzakelijke nooden op het oog hebbende zullen zij hunne bizondere zorgen wijden aan de kleinen, wier nog zwakke physieke constitutie het meest door den honger en ziekte te lijden heeft. Of hebben deze onschuldige kinderen niet het meest recht op hulp en medelijden? Hoe zal een menschelijk en christelijk hart kunnen weerstaan aan den angstkreet, geslaakt door de kleinen? Wie zal zijn hulp weigeren aan het Pauselijk Werk in deze, om die arme wezens te redden, zonder hnis, zonder ouders, veroordeeld om te sterven langs de wegen der straten bij gebrek aan spijs!

De laatste pagina's zetten uiteen de groote waarde en tevens de groote gemakkelijkheid, waarmee men kan medewerken aan het groote liefdewerk, waarvoor de Paus aller hulp inroept. Met één frank kan men een kind gedurende een dag onderhouden; met 20 frank is het onderhoud voor een maand verzekerd, waardoor het wellicht voor den dood gespaard blijft. Een frank beteekent voor een arme het zich ontzeggen van een sigaar of een glas bier; twintig franken beteekenen voor een rijke het zich ontzeggen van welke kleinigheid ook, een flesch wijn of wat zoetigheid. En wie zou zich niet willen ontzeggen, ten minste voor één keer, een sigaar, een glas bier, een flesch wijn of wat zoetigheid, om daarmee een menschelijk leven te reden? Welke kleine zou niet gaarne zijn kleinen broeder willen helpen en redden door zich te ontzeggen het genot van een of ander speelgoed? Een kleine, die sterft van honger, is gelijk aan die welke dreigt te verdrinken; diegene die een offertje bijbrengt voor het Pauselijk Werk is diegene die het redt en wel zonder gevaar voor zijn eigen leven.

Op het titelblad van het werkje zal de beeltenis gedrukt worden van Maria van Altijddurende Bijstand en rondom in de Russische taal "Redder der wereld, redt Rusland! — De Paus van Rome voor de kleinen van Rusland".

Het werkje, dat zal verschijnen in het Fransch, Italiaansch, Engelsch en Duitsch zal in groote hoeveelheid aan alle Bisschoppen worden toegezonden; verder ook aan allen, die er om zullen verzoeken.

Politieke Film.

I.

Om zich van het hedendaagsch wereldgebeuren een waarlijk bezonken denkbeeld te vormen, is het voorzakelijk van tijd tot tijd een blik achterwaarts te werpen, ten einde de politieke feiten van heden te bezien in het licht eener voorbijë periode. Hierdoor zal hun ontstaan-somtijds als uitvloeisel eener door de staatslieden zelf gesteide en hardnekkig vastgehouden conjectuur- ons helderder voor den geest komen, door ons geheugen sterker worden vastgegrepen, dan wanneer wij ons de dagelijksche gebeurtenissen slechts druppelsgewijs hebben laten toevloeien zonder hun onderling .verband, innerlijken samenhang, oorzaak en gevolg aan de combineerende werking van ons verstand te onderwerpen.

Het wereldgebeuren is als een ragfijn spinneweb, welks draden: politiek, handel, nijverheid, economische structuur, financiëering, kolonisatie e. a. hoewel de eigen richtlijn volgende, in één middelpunt convergeeren en door een gezamenlijk spinsel worden bijeengehouden. De geringste roerbeweging, op een der draden aangebracht, plant zich over het zeldzaamfijn gevoelig netwerk voort en het geheel ondervindt er de storende nadeelen van.

De huidige wereldcrisis, die zulk een vasten grond onder de voeten heeft, zag het levenslicht op den dag der onderteekening van het Versailles-tractaat. Niet de oorlog en zijn gevolgen hebben dit misvormd wicht het aanzijn gegeven, doch de vrede en diens treurige nasleep. Hoewel moeilijker en ten koste van meer algemeen intense inspanning dan na vorige vredesbreuken, waren de verzakte staatswagens toch wederom in het goede spoor gezet, had niet de onwil en grootendeels ook de onmacht alle wegen opgebroken die toegang verleenen tot een gunstig, harmonisch vergelijk. Hoe menigmaal hebben de politieke ingenieurs vergaderd en hun reconstructieplannen uitgewisseld zonder dat uit de neer geworpen puinen het verlangde vredespaleis kon worden opgetrokken?

***

Het zou te ver voeren hier het scherm op te halen voor het bedrijf dat met de „oorlogsverklaring" van Versailles aanvangt.

De algemeene indruk ervan in deze, dat toen Wilson onschadelijk was gemaakt, de twee leaders der Entente elkander scherper in de oogen begonnen te zien. Engeland, wiens doel, de vernietiging van Duitschland's vloot, handel en koloniale-expansiezucht, was bereikt, bleek in belangrijke mate tot mildheid gestemd jegens den verslagen tegenstander. Zijn veiligheid op zee en in de lastige dominions, waar het reeds rommelde, mocht door het uitschakelen van het snel aangroeiende Duitsche gevaar een hoogeren koers noteeren. Gedachtig aan het staatsmanswoord van Bismarck: „Versla uw vrijand, doch verneder hem niet meer dan noodig; daarna tracht hem tot vriend te maken", was de Albionpolitiek reëel genoeg geen verbitterd Duitschland voor altijd tegen zich in het harnas te jagen.

Met Frankrijk stonden de zaken anders. De revanchegeest had te diep ingevreten in het karakter der Galliërs dan dat de oorlog, eenmaal ontketend, door een andere kon leuze worden beheerscht dan: vergelding voor '70. Na de overwinning bleef een wel verzwakt doch nog inwendig-sterk Duitschland de nabuur van een in bevolkingsaantaal inferieur Frankrijk, waarvoor de Rijn geen natuurlijke grens was, machtig genoeg om een toekomstig aanvalsleger te weren. En dat dit eens zal komen afzakken naar het Zuid-Westen, daarvan is elke Franschman overtuigd; de geest, die het diep vernederd Germanje beziet staat er hem borg voor, doch al te weinig valt hem de gedachte in, dat deze geest is opgeroepen door de irriteerende handelwijze zijner eigen regeering, die de zege tot aan de totale verplettering zou willen uitzingen en juist daardoor de onzalige voedster is van het nog onzaliger Duitsch nationalisme.

Frankrijk, welks schuldenlast tot ontstellende cijfers is opgeloopen, (de begrooting voor '22 sloot met een deficit van 17 miljard, terwijl de rentelast tot 13 miljard was aangegroeid) ziet zijn eenigst behoud voor een bankroet in de stipte betaling door Duitschland van de geweldige sommen der schadeloosstelling, zoo fabelachtig dat zelfs Engelsche bankiers weigerden te teekenen op de door Duitschland uitgeschreven leeningen, daar zij op dien schuldbasis onmogelijk rendeerend konden zijn. Hierdoor werd indirect het zoo vaak herhaald „non possumus" van den Rijkskanselier Wirth, wien niemand gebrek aan goeden wil zal toeschrijven, bevestigd. Bovendien konden de miljoenen, door het Duitsche rijk aan bezettingskosten der geallieërde troepen uit te geven, beter het bedrag der annuïteiten verhoogen, terwijl, indien van de zwaarbelaste Fransche oorlogsbegrooting miljarden geschrapt werden, dit aan het budget een voordeeliger aanzien zou geven.

Abyssum abyssum invocat! Van den eenen afgrond in den anderen. Luide heeft Amerika verkondigd er niet aan te denken zijn Franschen schuldbrief te verscheuren nu de financiën aldaar in den mond van het oorlogsmonster stroomen. Wat zou de geldelijke toestand van Marianne er rooskleuriger uitzien, wanneer de logica der feiten beter in oogenschouw werd genomen en gematigdheid, gepaard met een welwillende houding, de hardnekkigheid kwam verplaatsen, die Frankrijk thans bovendien nog zooveel moreele waarden aan sympathie doet verspelen, daar het wordt aangezien als de bestendiger der wereldcrisis.

* * *

Het verschil in houding tegenover Duitschland sprak zich uit in alle conferenties, waaroverde wereld heeft getreurd en waar Engeland en Frankrijk hun eerste ministers in tournooi zagen. De entente cordiale en haar voortbestaan, — vergissen wij ons niet dan werd het eerste liefdewoord gesproken in '97 na de bevredigende oplossing van het Fashoda-incident en kan dit jaar dus de zilveren bruiloft gevierd — was voor Engeland echter een kostbaarder kleinood dan Duitschlands vriendschap. Hoever de inzichten soms uiteenliepen, hoe strak gespannen de snaren van wederzijdsche waardeering, een beroep op de Entente bleek voldoende om wat los te schroeven hetgeen te streng was aangehaald.

Engeland liet Frankrijk in veel begaan, doch kocht met zijn goedkeuring en passiviteit kostbare concessies, er wel voor wakende, dat de toegestane gift door talrijke restricties veel aan vatbaarheid voor reële inlossing inboette. Toen Albion echter zelf ernstig begon te lijden en zijn eigen staatkundig lichaam aan het zieken ging, werden de bakens verzet eer het getij zou verloopen. Het „home, sweet home" kwam ernstig in het gedrang en daarom moest bijtijds de beknelling worden voorkomen.

Groot-Brittanië, „waarvan meer dan de helft zijner bewoners in de groote steden wonen. is in hoofdzaak een industrieland. Relatief wordt er weinig aan landbouw gedaan; het gevolg hiervan is, dat er een zeer groote voorraad levensmiddelen moet worden ingevoerd, waarvan de kosten bij een kundige huishouding dienen gerealiseerd door de winst op den export gemaakt. Voor Engeland is uitvoer daarom een vitaal belang. Vóór den oorlog kende het goed-rendeerende buitenlandsche beleggingen, die thans bijna geheel zijn doodgebloeid, terwijl de schulden aan Uncle Sam geregeld om rente-aflossing vraagt. De despreciatie der Duitsche valuta richtten de oogen der koopers naar de spotprijzen van het industrieel Duitschland.-Rusland, Oostenrijk, Turkije e.a., vroeger belangrijke afnemers op de Engelsche markt, hebben hun koopkracht verloren en ook de economisch minder verzwakten hebben weinig lust de hoogere Engelsche prijzen te betalen. Albions handelsbalans werd met den dag ongunstiger, zijn lamgeslagen industrie kon aan de arbeiders geen productie meer voorzetten en de nijverheidsmalaise nam zulk een enormen omvang, dat het aantal werkloozen tot 2 miljoen steeg en wekelijks met ± 30.000 vermeerderde. Aan de berooide schatkist kostte de ondersteuning 24 miljoen gulden per week, terwijl de export-inkomsten over '21 400 miljoen bij die van '20 terugliepen.

Een dringende bezuiniging op alle staatsuitgaven was derhalve eisch tot behoud, tot voorkoming van een noodlottig bankroet. Het kabinet pakte de koe flink bij de horens en wilde op de eerste plaats de vlootuitgaven krachtig besnoeien; daarom nam het 't initiatief voor Washington, dat vermindering van bewapening ter zee van alle *groot*machten moest aanbrengen, zonder dat Engeland zijn suprematie behoefde te verspelen. De woede jegens Frankrijk viel dan ook te begrijpen, toen dit, onwillig, zijn 300,000 ton aan kruisers en 90,000 ton aan duikbooten bleef eischen, hetgeen Engeland dwong tot nieuwe hooge uitgaven voor anti-duikbooten en beschermde kruisers.

Tegelijkertijd moesten er maatregelen genomen worden om de eigen industrie weer op de been te helpen. Als de middelen hiertoe waren dienstig tot herstel en evenwicht der markten, de gelijkmaking der Duitsche van de Engelsche productievoorwaarden; daarnaast kapitaalsteun aan de verarmde rijken, Rusland bovenal, teneinde op deze wijze koopers te kweeken. Een gelijk niveau der productievoorwaarden, wat aan de Engelsche industrie ten goede komen zou, eischte onverbiddelijk een herstel van den markenkoers, wat wederom met zich meebracht een welvaartvermindering der Duitsche industrie, daar Europa's koopkracht nog niet sterk genoeg was om beide industrieën (en daarenboven nog de Amerikaansche) te voeden.

Deze toegebrachte slag aan de Germaansche nijverheid zou de werkloosheid aldaar bevorderen, het Rijk bij verlies aan inkomsten op grooter uitgaven komen te staan en de mogelijkheid scheppen eener zwaargevoelde insolvibiliteit. Om deze consequentie te vermijden, wenschte Engeland zelf van zijn vorderingen op Duitschland af te zien, wilde het Frankrijk trachten te bewegen toe te stemmen in een moratorium aan den „erfvijand" en een algemeene actie doen ondernemen om Rusland als kooper te herstellen door een gezamenlijke kapitaal-verschaffing.

Teneinde dit te bereiken kwam Lloyd George met Briand overeen te Cannes te confereeren in Januari van dit jaar.

Heden ontving ik uit Rotterdam 't telegrafisch bericht van het overlijden van mijn dierbare moeder

Mevrouw de Weduwe

A. H Delgeur-Brugman,

in den ouderdom van 92 jaren.

p. f. JAN PAUL DELGEUR, O. P. Pastoor.

San Willibrordo, 4 Oct. 1922.